Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2026)0245

Eiropas Investīciju bankas grupas finanšu darbības: 2025. gada ziņojums

Eiropas Parlamenta 2026. gada 7. jūlija rezolūcija par Eiropas Investīciju bankas grupas finanšu darbību: 2025. gada ziņojums (2025/2213(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību 2. un 3. pantu,

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 15., 126., 174., 175., 177., 208., 209., 271., 308. un 309. pantu un Protokolu Nr. 5 par Eiropas Investīciju bankas (EIB) statūtiem,

– ņemot vērā Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līguma 41.–43. pantu,

– ņemot vērā EIB statūtus,

– ņemot vērā EIB grupas 2026. gada 29. janvārī publicēto 2026.–2028. gada darbības plānu un EIB grupas 2025. gada 30. janvāra 2025.–2027. gada darbības plānu,

– ņemot vērā 2026. gada 29. janvārī publicēto EIB grupas 2025. gada darbības pārskatu “Jaudīgs atbalsts Eiropai”,

– ņemot vērā 2025. gada 20. oktobrī publicētās EIB procedūras par pienācīgu rūpību vides, klimata un sociālajā jomā,

– ņemot vērā 2025. gada 15. oktobrī publicētās EIB globālās stratēģiskās ievirzes,

– ņemot vērā 2025. gada 14. oktobrī publicēto EIB 2025. gada investīciju apsekojumu “European Union – Overview” (Pārskats par Eiropas Savienību),

– ņemot vērā EIB 2025. gada 15. septembra publikāciju “Unlocking innovation: Addressing the funding needs of EU technology infrastructures” (Inovācijas atraisīšana: ES tehnoloģiju infrastruktūru finansējuma vajadzību risināšana),

– ņemot vērā 2023. gada 3. martā publicēto EIB novērtējuma darbības pārskatu par 2022. gadu un 2023.–2025. gada darba programmu,

– ņemot vērā 2018. gada 13. novembrī publicēto EIB grupas sūdzību izskatīšanas mehānisma politiku,

– ņemot vērā EIB 2023. gada 8. maija publikāciju "EIB energy lending policy" (EIB aizdevumu politika enerģētikas jomā),

– ņemot vērā EIB Direktoru padomes 2020. gada 11. novembrī pieņemto EIB grupas Klimata bankas ceļvedi 2021.–2025. gadam, 2025. gada 3. oktobrī publicēto Klimata bankas 2. posma ceļvedi un 2020. gada 15. novembrī publicēto EIB Klimata stratēģiju,

– ņemot vērā 2022. gada 2. februāra EIB vides un sociālos standartus,

– ņemot vērā EIB grupas rīcības plānu cenas ziņā pieejamu un ilgtspējīgu mājokļu jomā,

– ņemot vērā EIB 2023. gada 10. februāra publikāciju "EIB Global – Partnerships, People, Impact" (EIB Global — partnerības, cilvēki, ietekme),

– ņemot vērā 2017. gada 6. janvārī publicēto EIB grupas Dzimumu līdztiesības un sieviešu ekonomiskās spēcināšanas stratēģiju un 2026. gada 3. martā publicēto EIB grupas Dzimumu līdztiesības rīcības plānu III (2026–2030),

– ņemot vērā 2023. gada 3. februārī publicēto EIB grupas darbinieku rīcības kodeksu,

– ņemot vērā EIB solidaritātes paketi Ukrainai, ko EIB valde apstiprināja 2022. gada 4. martā,

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 29. janvāra paziņojumu "ES Konkurētspējas kompass", (COM(2025)0030),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 26. februāra paziņojumu "Tīras rūpniecības kurss – kopīgs konkurētspējas un dekarbonizācijas ceļvedis" (COM(2025)0085),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 26. februāra paziņojumu "Lētākas enerģijas rīcības plāns. Enerģētikas savienības patiesās vērtības atraisīšana: lētas, efektīvas un tīras enerģijas nodrošināšana ikvienam Eiropas iedzīvotājam" (COM(2025)0079),

– ņemot vērā Mario Dragi 2024. gada 9. septembra ziņojumu "The future of European competitiveness" (Eiropas konkurētspējas nākotne),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 16. jūlija priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas

Konkurētspējas fondu (“EKF”), tai skaitā īpašo programmu pētniecības un inovācijas darbībām aizsardzības jomā, atceļ Regulas (ES) 2021/522, (ES) 2021/694, (ES) 2021/697, (ES) 2021/783 un groza Regulas (ES) 2021/696, (ES) 2023/588, (ES) [EAIP] (COM(2025)0555),

– ņemot vērā trīspusējo nolīgumu starp Komisiju, Eiropas Revīzijas palātu un Eiropas Investīciju banku, kas stājās spēkā 2021. gada novembrī,

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Budžeta komitejas ziņojumu (A10-0170/2026),

A. tā kā EIB norāda, ka tās kopējās investīcijas 2025. gadā sasniedza rekordaugstu līmeni – 100 miljardus EUR salīdzinājumā ar 89 miljardiem EUR 2024. gadā; tā kā EIB sviras rādītājs ir palielināts līdz 290 %, nodrošinot EIB papildu iespējas ieguldīt ES kopīgajās prioritātēs un atbalstīt tās;

B. tā kā EIB palīdz novērst tirgus nepilnības un investīciju nepietiekamību, stimulējot privāto kapitālu un vienlaikus darbojoties kā uz tirgu balstīta finanšu iestāde, kuras pamatā ir stabili banku darbības principi;

C. tā kā EIB, kas pilnībā pieder dalībvalstīm, ir uzdevums palīdzēt sasniegt Savienības mērķus, jo īpaši attīstīt iekšējo tirgu un stiprināt Savienības potenciālu darbvietu radīšanas, ekonomikas izaugsmes un konkurētspējas ziņā, kā arī attiecībā uz divējādu pārkārtošanos; tā kā šīs pilnvaras ietver arī Savienības politikas veicināšanu trešās valstīs;

Vispārīgas piezīmes

1. atzinīgi vērtē EIB stratēģisko ceļvedi 2024.–2027. gadam, kura mērķis ir atbalstīt ES politiskās prioritātes, kā arī mobilizēt investīcijas, lai stiprinātu Eiropas ekonomisko un rūpniecisko bāzi, atbalstītu inovāciju, konkurētspēju, kritiskās tehnoloģijas, drošību un aizsardzību, sekmētu ilgtspējīgu izaugsmi, zaļo un digitālo pārkārtošanos, reģionālo attīstību, modernu un kritisku infrastruktūru, tostarp sociālo infrastruktūru, piemēram, mājokļus, izglītību un veselību, un noturīgu un inovatīvu lauksaimniecības nozari, un pievērsties Eiropas MVU un jaunuzņēmumiem, vienlaikus veicinot starptautiskās partnerības un uzkrājumu un investīciju savienības izveides pabeigšanu;

2. uzsver, ka EIB gadu gaitā ir cieši pieskaņojusies Eiropas prioritātēm; ļoti atzinīgi vērtē to, ka arvien lielāka prioritāte tiek piešķirta investīcijām, kas stiprina Eiropas konkurētspēju, rūpniecības noturību un drošību, un prasa tām rast ātru un efektīvu pielietojumu; atbalsta EIB kā klimata bankas lomu, norādot, ka klimatrīcība ir noteikta par EIB grupas galveno stratēģisko prioritāti laikposmam no

2024. līdz 2027. gadam un ka krietni vairāk nekā 50 % no ikgadējām investīcijām ir piešķirti zaļās pārkārtošanās īstenošanai; aicina palielināt ieguldījumus ar konkurētspēju saistītās prioritātēs, jo īpaši attiecībā uz MVU un jaunuzņēmumiem, un paplašināt inovatīvus Eiropas uzņēmumus, ņemot vērā to izšķirošo lomu Eiropas konkurētspējas nepietiekamības novēršanā; norāda, ka EIB ir jāsaglabā līdzsvarots portfelis, tostarp drošības un aizsardzības, klimata, konkurētspējas, kohēzijas, inovācijas, sadarbības un attīstības jomā;

3. uzsver, ka EIB ir uzticams starptautisko finanšu tirgu dalībnieks, kā to parāda tās AAA kredītreitings; uzsver, ka šī reitinga saglabāšana ir būtiska, lai tas varētu piesaistīt līdzekļus ar izdevīgiem nosacījumiem, un jebkāda pasliktināšanās ievērojami palielinātu finansēšanas izmaksas; aicina EIB cieši uzraudzīt, kā tās plašāk izvērstās darbības aizsardzības jomā ietekmē tās AAA kredītreitingu;

4. uzsver EIB izšķirošo lomu publiskā un privātā finansējuma mobilizēšanā, lai novērstu investīciju nepietiekamību un stiprinātu Savienības ekonomikas noturību sarežģītā globālā vidē; atgādina, ka būtiska nozīme ir pārrobežu koordinācijai, kapitāla tirgus integrācijai un labai vienotā tirgus darbībai; aicina Komisiju un EIB pilnībā izmantot EIB potenciālu un darīt pieejamu finansējumu, kurš nepieciešams zaļās, digitālās un sociālās pārkārtošanās īstenošanai;

5. uzsver, ka ES līmeņa rīcībai būtu jāpapildina, nevis jāaizstāj dalībvalstu investīcijas; tādēļ aicina EIB atbilstības un novērtēšanas satvarā nodrošināt pienācīgu elastību, lai ņemtu vērā valsts un reģionālās investīciju vajadzības; atgādina, ka, ja pastāv tirgus nepilnības, valsts attīstības bankām un iestādēm būtu jāmazina risks dzīvotspējīgiem projektiem, neaizstājot privāto kapitālu; turklāt uzsver, ka EIB būtu jāuzņemas galvenā loma, lai gan komercbankas, gan publiskās bankas varētu investēt Eiropas aizsardzības nozarē; norāda, ka ES ilgtspējīga finansējuma satvars nenosaka visaptverošus ierobežojumus investīcijām aizsardzībā;

6. atzinīgi vērtē aicinājumu nākamajā daudzgadu finanšu shēmā stiprināt EIB, lai tā varētu sniegt finansiālu atbalstu ES kopīgajām prioritātēm, jo īpaši saskaņā ar EKF InvestEU satvaru un fondu “Eiropa pasaulē”, kā arī ar finanšu instrumentiem un budžeta garantijām, kas ir izrādījušās ļoti efektīvas galveno ES politikas mērķu sasniegšanā; uzsver, ka EIB būtu jāmobilizē pietiekams finansējums, jāpalielina likviditāte un un vairāk jākoncentrējas uz mērķi atbalstīt privātās un publiskās investīcijas, izmantojot InvestEU; prasa saskaņā ar starpposma ziņojumu par daudzgadu finanšu shēmu 2028.–2034. gadam pastiprināt sekmīgās Savienības programmas, piemēram, InvestEU, un stiprināt investīciju partnerību ar EIB grupu, nodrošinot, ka katrs Savienības līmenī iztērētais euro tiek izmantots visefektīvākajā un ietekmīgākajā veidā;

7. uzsver, ka ir svarīgi uzlabot papildināmību un sinerģiju starp EIB finansējumu un citiem ES instrumentiem, lai maksimāli palielinātu ietekmi un nodrošinātu saskaņotas teritoriālo investīciju stratēģijas; aicina EIB un Komisiju izstrādāt skaidrus koordinācijas satvarus, kas atvieglotu šo instrumentu kopīgu izmantošanu projektu līmenī;

8. aicina EIB aktīvi atbalstīt Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) ietvaros uzsākto projektu nepārtrauktību un pabeigšanu, nodrošinot mērķu sasniegšanu arī pēc robeždatuma; uzsver, ka EIB finansējums un tehniskā palīdzība var veidot kritiski svarīgu tiltu, kas nodrošina, ka ANM finansētie projekti dod paredzēto ekonomisko un sociālo ietekmi;

9. mudina EIB turpināt izstrādāt inovatīvus finanšu instrumentus, lai mobilizētu Eiropas ievērojamos privātos uzkrājumus produktīvām investīcijām, jo īpaši iespējkapitāla nodrošinājumam piesaistot institucionālos investorus, nolūkā veicināt uzkrājumu un investīciju savienības attīstību; uzsver, ka EIB atbalstītajās investīcijās būtu jāiekļauj ietekmes uz konkurētspēju novērtējumi, tādējādi nodrošinot, ka Savienības fondi efektīvi palielina inovāciju, ražīgumu un tirgus mērogu galvenajās rūpniecības nozarēs;

10. atgādina, ka EIB bija pirmā zaļo obligāciju emitente un tagad ir lielākā zaļo obligāciju emitente vairākās valūtās; atzinīgi vērtē to, ka 2025. gada 2. aprīlī EIB emitēja pirmo klimata obligāciju, kas saskaņota ar ES Zaļo obligāciju standarta regulu[1]; uzsver EIB būtisko lomu zaļo obligāciju tirgus attīstībā un finansēšanas risinājumu nodrošināšanā ilgtspējīgiem uzņēmumiem;

Inovācijas veicināšana līderībai tehnoloģiju jomā

11. pauž bažas par to, ka ES riskē zaudēt kapitālu, talantus un inovācijas spējas, kas var aizplūst pie globāliem konkurentiem, kuri darbojas ātrāk, un arī par to, ka ES joprojām atpaliek svarīgu pamattehnoloģiju izstrādē; atzinīgi vērtē programmas "TechEU" uzsākšanu, pamatojoties uz veiksmīgo Eiropas tehnoloģiju čempionu iniciatīvu, mobilizējot investīcijas līdz 250 miljardu EUR apmērā; aicina šajā programmā par prioritāti noteikt investīcijas, kas spēj konkurēt pasaules mērogā un veicināt ilgtspējīgu ilgtermiņa izaugsmi, kā arī stiprināt Eiropas piegādes ķēdes un samazināt stratēģisko atkarību; uzsver, ka ir jāpalielina investīcijas Eiropas tehnoloģijās un nozarēs, kas ir kritiski svarīgas ilgtermiņa noturībai, tostarp pusvadītājos, akumulatoru vērtības ķēdēs, digitālajā suverenitātē un tīro tehnoloģiju ražošanā; mudina EIB palielināt 2027. gadam prognozēto finansējuma daļu; prasa programmas

---

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/2631 (2023. gada 22. novembris) par Eiropas zaļajām obligācijām un fakultatīvu informācijas atklāšanu attiecībā uz obligācijām, ko tirgo kā vides ziņā ilgtspējīgas, un ar ilgtspēju saistītām obligācijām (OV L, 2023/2631, 30.11.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2631/oj).

“TechEU” ietvaros līdzsvaroti un visaptveroši piešķirt resursus MVU, jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem, lai nodrošinātu, ka konkurētspēja tiek pienācīgi atbalstīta līdztekus citiem pamatmērķiem; uzsver vajadzību paātrināt šādu programmu ieviešanu, lai tā atbilstu inovācijas un jaunuzņēmumu attīstības ātrumam; prasa palielināt Eiropas Investīciju fonda budžetu, kas paredzēts ES riska kapitāla ekosistēmai;

12. norāda, ka gandrīz 60 % no EIB finansējuma 2025. gadā tika novirzīti pārejai uz mazoglekļa ekonomiku; aicina EIB stiprināt konkurētspēju un ekonomisko drošību, nodrošinot paredzamu, iekļaujošu, taisnīgu un cenas ziņā pieejamu pārkārtošanos, neradot nevajadzīgu slogu rūpniecībai un mājsaimniecībām; uzsver, ka investīcijas klimata un vides jomā var palīdzēt stiprināt Eiropas rūpniecisko bāzi, produktivitāti un globālo konkurētspēju; atbalsta investīcijas visās rūpniecības vērtību ķēdēs, tostarp mazoglekļa tehnoloģijās, lai nodrošinātu ekonomiski ilgtspējīgus dekarbonizācijas ceļus, ja šādas investīcijas virza inovācija un ja tām ir nepārprotams potenciāls uzlabot tirgus konkurētspēju un Eiropas stratēģisko autonomiju; aicina EIB mazoglekļa enerģijas projektu, tostarp kodolenerģijas, finansēšanā piemērot tehnoloģiski neitrālus novērtēšanas kritērijus, piemēram, aprites cikla oglekļa intensitāti un tīkla stabilitāti, vienlaikus pilnībā ievērojot katras dalībvalsts suverēnās tiesības noteikt savu energoresursu struktūru;

13. atgādina, ka tīrās tehnoloģijas var palīdzēt stiprināt ES suverenitāti un konkurētspēju; atzinīgi vērtē EIB saskaņotību ar ES ilgtspējīga finansējuma satvaru, tostarp ES taksonomijas kritēriju integrēšanu; aicina turpināt investīcijas ar skaidru un izmērāmu ietekmi uz emisiju samazināšanu; uzsver, ka ir vajadzīgas investīcijas klimatadaptācijā un klimatnoturībā; mudina investēt pētniecībā un izstrādē, kā arī inovatīvās tehnoloģijās, lai nodrošinātu gatavību klimata pārmaiņām; atzinīgi vērtē EIB un EVA vienošanos padziļināt sadarbību biodaudzveidības un klimatrīcības jomā; sagaida, ka EIB izmantos savu tehnisko palīdzību un konsultāciju pakalpojumus, lai jo īpaši atbalstītu projektus, kas nodrošina cenas ziņā pieejamu piekļuvi atjaunīgajai enerģijai, galveno uzmanību pievēršot enerģijas cenu samazināšanai un energoapgādes drošības nodrošināšanai, tostarp neaizsargātām mājsaimniecībām;

14. norāda, ka 2025. gadā EIB mazajiem uzņēmumiem un jaunuzņēmumiem nodrošināja finansējumu 16 miljardu EUR apmērā; uzsver, ka ir būtiski uzlabot piekļuvi finansējumam, jo īpaši riska kapitālam, privātajam pašu kapitālam un augošu uzņēmumu finansējumam, lai atbalstītu konkurētspējīgu Eiropas uzņēmumu izaugsmi un internacionalizāciju; aicina pastiprināt centienus novērst finansējuma trūkumu, ko izjūt strauji augoši uzņēmumi un veicināt dinamiskāku un integrētāku Eiropas kapitāla tirgu; uzskata, ka būtu jāpastiprina centieni mobilizēt papildu resursus MVU un augošiem uzņēmumiem, lai nodrošinātu, ka tie var konkurēt pasaules mērogā;

aicina EIB palielināt finansējumu MVU visā Savienībā; mudina EIF sākt vairāk iniciatīvu jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu atbalstam;

15. aicina EIB vēl vairāk vienkāršot un paātrināt pieteikšanās un apstiprināšanas procedūras, samazināt administratīvo slogu un stiprināt atbalstu maziem saņēmējiem, tostarp vietējām un reģionālajām pašvaldībām, komūnām, MVU un jaunuzņēmumiem, nodrošinot, ka priekšnosacījumi un ziņošanas prasības ir samērīgas ar piešķīruma vērtību un/vai saņēmēja lielumu, taču neapdraudot finanšu standartus, un piešķirt finansējumu, pamatojoties uz efektivitāti, ekonomisko dzīvotspēju un izmērāmu ietekmi; īpaši prasa uzlabot MVU un jaunuzņēmumu piekļuvi finansējumam, tostarp izmantojot vienkāršotus atbilstības kritērijus un procedūras InvestEU un EIF ietvaros, jo īpaši mazāk attīstītos un lauku reģionos, ko papildinātu pastiprināta tehniskā palīdzība; turklāt aicina piešķirt finansējumu, pamatojoties uz efektivitāti, ekonomisko dzīvotspēju un izmērāmu ietekmi, un veikt samērīgus ex post novērtējumus, lai nodrošinātu resursu efektīvu izmantošanu un privāto investīciju piesaistīšanu; pauž bažas par to, ka nesamērīgas vides, sociālās un pārvaldības ziņošanas prasības, kas noteiktas saņēmējiem, attur ekonomiski dzīvotspējīgus projektus un rada Eiropas uzņēmumiem neizdevīgus konkurences apstākļus, un aicina EIB pārskatīt šīs prasības, lai nodrošinātu proporcionalitāti;

Enerģētiskās drošības un rūpniecības konkurētspējai kritiski svarīgu izejvielu drošas piegādes finansēšana

16. uzsver, ka rūpniecības konkurētspējas pamatā ir paredzamas un pieņemamas enerģijas cenas; atgādina, ka ģeopolitisku problēmu un piegādes ierobežojumu dēļ enerģijas nestabilitāte joprojām rada strukturālu risku ES ekonomikai; pieņem zināšanai to, ka 2026. gadā EIB galveno uzmanību pievērsa konkurētspējas un drošības stiprināšanai; aicina EIB atbalstīt energoinfrastruktūras projektus, tostarp tos, ko finansē no Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta, lai mazinātu enerģijas cenas mājsaimniecībām un uzņēmumiem un uzlabotu energoapgādi;

17. ar gandarījumu norāda, ka 2025. gadā EIB reģistrēja 33 miljardu EUR finansējumu Eiropas enerģētiskajai drošībai, atbalstot kopējās investīcijas 108 miljardu EUR apmērā, tostarp 11 miljardus EUR atjaunīgajiem energoresursiem 2025. gadā; aicina klimata un enerģētikas politiku īstenot pragmatiski, nodrošinot finansējumu izmaksu ziņā efektīviem risinājumiem saskaņā ar ES taksonomiju un cenšoties panākt mērāmu ekonomisko ietekmi, kas garantē cenas ziņā pieejamu enerģiju, stratēģisku neatkarību, sistēmas uzticamību un infrastruktūras attīstību; atgādina, ka taisnīga pārkārtošanās ir viens no EIB klimata ceļveža pīlāriem, un atzinīgi vērtē EIB centienus nodrošināt, ka pāreja uz mazoglekļa ekonomiku ir sociāli taisnīga un ilgtspējīga, nevienu neatstājot novārtā;

18. uzsver, ka kritiski svarīgu izejvielu (KSI) piegādes drošībai ir izšķiroša nozīme gan zaļās un digitālās pārkārtošanās īstenošanai, gan aizsardzības nozarei un ES rūpniecības bāzei kopumā; atgādina EIB lomu Eiropas Izejvielu aliansē un Savienības mērķi panākt lielāku autonomiju KSI piegādē; uzsver — lai mazinātu ES atkarību no trešām valstīm un palielinātu tās stratēģisko autonomiju, ir nepieciešama uz reciklēšanu un atkārtotu izmantošanu balstīta aprites ekonomikas pieeja KSI; tādēļ aicina EIB vairāk ieguldīt KSI nozarē, kas uzlabotu izejvielu noturību, īpašu uzmanību pievēršot KSI akta[2] mērķu sasniegšanai, proti, otrreizējo izejvielu ieguvei, reciklēšanai un pārstrādei;

19. prasa nodrošināt stingrāku ES līmeņa koordināciju kritiski svarīgo izejvielu jomā, tostarp ciešāku sadarbību starp EIB, eksporta kredīta aģentūrām un citām publiskām finanšu iestādēm; norāda, ka ES atpaliek no tādiem konkurentiem kā Kanāda, Amerikas Savienotās Valstis un Austrālija, kuras piemēro koordinētākas "visas valdības" finansēšanas pieejas; uzsver, ka visiem atbalstītajiem ar KSI saistītajiem projektiem ir jāatbilst augstiem vides un sociālajiem standartiem; aicina EIB uzlabot pārredzamību tādu projektu atlasē un finansēšanā, kas aptver visus KSI posmus, kā tie definēti KSI aktā;

Aizsardzība un ārējā darbība

20. atbalsta EIB 2025. gada marta rīcības plānu Eiropas drošības un aizsardzības spēju stiprināšanai; atzinīgi vērtē papildu jauno finansējumu EUR 4 miljardu apmērā, kas veido gandrīz 5 % no kopējām EIB investīcijām ES; atgādina par izmaiņām ES īstermiņa un vidēja termiņa prioritātēs, kas ir radījušas ievērojamu spiedienu uz valstu budžetiem attiecībā uz investīcijām aizsardzībā un drošībā; uzsver, ka, ņemot vērā EIB pilnvaras atbalstīt Savienības mērķus, EIB būtu vēl vairāk jāpalielina sava iesaiste šajās stratēģiskajās nozarēs, vienlaikus saglabājot savu AAA reitingu; norāda, ka EIB finansiālais atbalsts militārajai mobilitātei, stratēģiskajai infrastruktūrai un progresīvām tehnoloģijām ir viens no būtiskākajiem faktoriem, kas veicina tirgus integrāciju un stiprina Eiropas kopējās intereses; atzinīgi vērtē atjaunināto atbilstības kritēriju, kas palielina atbalstu maziem un vidējiem uzņēmumiem un jaunuzņēmumiem, izmantojot pielāgotus finanšu instrumentus, piemēram, riska parādu, kapitālieguldījumus un īpašas kredītlīnijas; norāda, ka ar aizsardzības izdevumiem būtu jānodrošina stratēģiska saskaņotība un līdzsvarota pieeja un tie nedrīkstētu apdraudēt

---

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1252 (2024. gada 11. aprīlis), ar ko izveido satvaru tam, kā nodrošināt drošu un ilgtspējīgu apgādi ar kritiski svarīgām izejvielām, un groza Regulas (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1724 un (ES) 2019/1020 (OV L, 2024/1252, 3.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

sociālos un vides izdevumus vai Savienības ilgtermiņa politikas virzienus;

21. atgādina, ka dažas stratēģiskās nozares aizsardzības un drošības nozarē joprojām saskaras ar EIB finansējuma ierobežojumiem; norāda, ka, neraugoties uz EIB 2025. gada 21. marta lēmumu paplašināt attiecināmību, joprojām pastāv citi šķēršļi un tie kavē privātā kapitāla pilnīgu mobilizēšanu Eiropas drošības atbalstam; aicina EIB Valdi turpināt pielāgot EIB praksi attiecībā uz aizdevumiem aizsardzības industrijai, kā norādīts Eiropadomes 2025. gada 6. marta secinājumos;

22. uzsver ES un EIB svarīgo lomu savstarpēji izdevīgu ekonomisko partnerību veidošanā ar trešām valstīm, kas ir būtiski ES globālajai pozīcijai, kura paredz veicināt uz noteikumiem balstītu daudzpusēju sistēmu, ilgtspējīgu attīstību, demokrātiju, cilvēktiesības un tiesiskumu un stiprināt noturīgas piegādes ķēdes un ilgtspējīgu infrastruktūru; uzsver, ka EIB sistemātiski jāiesaista pilsoniskā sabiedrība un vietējās kopienas visos projektu izstrādes, īstenošanas un novērtēšanas posmos, lai nodrošinātu, ka iniciatīvas “Global Gateway” projekti atbilst vietējām vajadzībām un sniedz būtiskus attīstības rezultātus; norāda uz EIB Global izšķirošo lomu investīciju mobilizēšanā ilgtspējīgā attīstībā saskaņā ar iniciatīvu “Global Gateway” un to, ka 2025. gadā tā pārsniedza savu 100 miljardu EUR mērķi, tādējādi stiprinot Eiropas ekonomiskās intereses un piekļuvi tirgum konkurētspējīgā globālā vidē;

23. ļoti atzinīgi vērtē EIB pastāvīgo atbalstu publiskā un privātā sektora operāciju veikšanai un stiprināšanai Ukrainā un Āfrikas tirdzniecības, infrastruktūras un reģionālās integrācijas atbalstam, lai stiprinātu saiknes ar Eiropu; uzsver, ka ar EIB un ES atbalstu vien nepietiek, lai risinātu Ukrainas finansēšanas vajadzības;

24. pauž bažas par strauji augošo parāda līmeni un augstākām aizņēmumu izmaksām jaunietekmes tirgos un jaunattīstības valstīs laikā, kad globālie satricinājumi ir kļuvuši biežāki un valsts parāds šajās valstīs ir sasniedzis augstāko līmeni pēdējos 55 gados; uzsver EIB svarīgo lomu finansējuma nodrošināšanā; atzinīgi vērtē citu daudzpusēju iestāžu lomu, palīdzot mazināt neilgtspējīgu parādu slogu;

25. atkārtoti aicina “EIB Global” finansējuma apvienošanas darbības veikt tikai tajās jomās, kurās tās var radīt pievienoto vērtību vietējā līmeņa ekonomikai, vienlaikus izvairoties no privātā kapitāla izspiešanas, un nodrošināt, ka apvienotais finansējums netiek izmantots būtiskiem sabiedriskajiem pakalpojumiem, jo īpaši veselības, izglītības un sociālās aizsardzības jomā; atgādina, ka EIB investīcijas šajā jomā būtu jāvirza ES attīstības politikas mērķi un, konkrētāk, mērķis uzlabot vispārēju un cenas ziņā pieejamu piekļuvi

veselības aprūpei, kas nodrošinātu labākus rezultātus veselības jomā visiem;

26. aicina dalībvalstis grozīt EIB izslēgšanas sarakstu, lai padarītu iespējamu ieroču un munīcijas finansēšanu, neaprobežojoties tikai ar divējāda lietojuma tehnoloģijām, un tādējādi veicinātu Eiropas aizsardzības nozares attīstību;

27. uzsver, ka EIB aizdevumiem trešās valstīs būtu jāstiprina ES ārējās prioritātes; aicina EIB kā būtisku kritēriju ārējo aizdevumu sistēmā trešām valstīm iekļaut efektīvu partnervalstu sadarbību migrācijas pārvaldības jomā, tostarp tādu migrantu atpakaļuzņemšanu un atgriešanu, kuriem nav likumīgu tiesību uzturēties ES;

Atbalsts kohēzijai, lauksaimniecībai un mājokļiem

28. norāda, ka 2025. gadā aptuveni puse no EIB finansējuma bija piešķirta tam, lai atbalstītu investīcijas ES mazāk attīstītajos reģionos, un 3 miljardi EUR tika piešķirti lauksaimniecībai un bioekonomikai; mudina EIB padziļināt sadarbību ar valsts attīstību veicinošām bankām un reģionālajām finanšu iestādēm, lai maksimāli palielinātu Savienības finansējuma teritoriālo ietekmi un samazinātu reģionālās investīciju atšķirības; prasa izmantot apvienoto finansējumu, apvienojot ES kohēzijas fondus ar EIB instrumentiem; uzsver, ka ir būtiski nodrošināt piekļuvi tiešajam finansējumam visos reģionos, lai sekmētu ekonomisko konverģenci un veicinātu ekonomisko un teritoriālo kohēziju, un ka apvienojumā ar pārtikas nodrošinājuma uzlabošanu tas ir būtiski ES stratēģiskajai autonomijai; prasa EIB mobilizēt paredzamu un pietiekamu finansējumu gados jauniem lauksaimniekiem;

29. prasa saglabāt EIB grupas atbalstu lauksaimniecības un kohēzijas politikai, tostarp plašāk izmantot finanšu instrumentus, lai izmantotu ES dotācijas un piesaistītu privātās investīcijas; uzsver pievienoto vērtību, kādu rada pienācīgi finansēta EIB un Komisijas tehniskā palīdzība īstenošanas iestādēm, lai palīdzētu nodrošināt investīciju savlaicīgu īstenošanu un papildināmību, jo īpaši veidojot administratīvās spējas un izstrādājot investīciju plūsmas; prasa plašāk izmantot apvienoto finansējumu, lai pievērstos nepietiekami apkalpotiem reģioniem un kohēzijas reģioniem, apvienojot ES strukturālos un investīciju fondus ar citiem instrumentiem;

30. atzinīgi vērtē EIB grupas centienus finansēt sociālo mājokļu projektus visā Savienībā; aicina Banku pastiprināt darbības, lai uzlabotu piekļuvi cenas ziņā pieejamiem mājokļiem, ņemot vērā pieaugošo mājokļu krīzi Eiropā; mudina EIB sadarboties ar citām Eiropas publisko investīciju bankām, vietējām publiskajām finanšu iestādēm, vietējām pašvaldībām, kooperatīviem un sociālo mājokļu uzņēmumiem un komūnām, lai finansētu mājokļu risinājumus un nodrošinātu ilgtermiņa risinājumus dzīves dārdzības krīzei;

31. atzinīgi vērtē EIB centienus atbalstīt projektus, ar kuriem tiek īstenots Eiropas sociālo tiesību pīlārs un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķi; aicina EIB projektu novērtēšanā palielināt sociālo pabalstu svērumu, lai nodrošinātu ilgtermiņa risinājumus par pieejamu cenu;

Pārredzamība un pārskatatbildība

32. atgādina, ka EIB līdzekļi ir publiska nauda un ka tiem vienmēr vajadzētu būt pakļautiem publiskai kontrolei un pārskatatbildībai, jo īpaši gadījumos, kad tie tiek atbalstīti ar ES garantijām vai ES budžeta līdzekļiem; atkārtoti prasa izveidot strukturētu iestāžu satvaru, kas nodrošinātu pastiprinātu parlamentāro uzraudzību, uzlabotu piekļuvi informācijai un iespēju Parlamentam sniegt ieguldījumu EIB stratēģiskajās ievirzēs; pieņem zināšanai progresu 2025. gada ārvalstu tiešo ieguldījumu pārredzamības indeksā, bet aicina veikt turpmākus uzlabojumus; uzsver, ka ir vajadzīga fiskālā atbildība un efektīva līdzekļu izmantošana, lai aizsargātu nodokļu maksātāju naudu; norāda, ka pastiprināti ziņošanas mehānismi ir būtiski efektīvai parlamentārajai kontrolei;

33. uzsver, ka ir svarīgi, lai EIB nodrošinātu finansēto projektu izsekojamību; uzsver, ka EIB savlaicīgi jāpublicē detalizētāka informācija par projektiem, tostarp to pamatojums un konteksts, paskaidrojums par to, kā tie atbilst ES kopīgajām prioritātēm, un informācija par faktiskajiem saņemošajiem ekonomikas dalībniekiem, skaidri norādot, kuri projekti tiek atbalstīti no ES budžeta; atzinīgi vērtē EIB lēmumu pēc Ombuda izmeklēšanas sākt proaktīvi publicēt savus vides un sociālos novērtējumus par projektiem, kas atrodas ārpus ES un kam varētu būt būtiska ietekme minētajās jomās;

34. uzsver, ka attiecīgā gadījumā būtu jāizmanto rūpīgi izstrādātas pagaidu garantijas, nevis dotācijas, ierobežojot tiešu ietekmi uz budžetu un veicinot privātā kapitāla piesaistīšanu; atgādina, ka garantijas rada reālu fiskālo risku un uz tām būtu jāattiecina tāda pati disciplīna kā uz tiešajiem izdevumiem; uzsver to, ka garantiju izmantošana ir jāpapildina ar augstu pārredzamības līmeni, demokrātisku uzraudzību un pienācīgiem riska novērtēšanas mehānismiem; uzsver, ka privātajiem investoriem būtu jāsaglabā galvenā pakļautība komercriskam, savukārt EIB intervencei arī turpmāk vajadzētu būt ierobežotai, skaidri definētai un īslaicīgai, kā arī koncentrētai uz risku, ko privātie tirgus dalībnieki nevar uzņemties, un konkrētu projektu riska mazināšanu; aicina EIB finansējuma apvienošanas darbības attiecināt tikai uz jomām, kurās tās var radīt pievienoto vērtību vietējai ekonomikai, vienlaikus izvairoties no privātā kapitāla izspiešanas;

35. uzsver EIB vispārējās augstās darbības izmaksas; tādēļ prasa noteikt piemērotus ietekmes mazināšanas pasākumus, lai uzlabotu izmaksu efektivitāti, vienlaikus nodrošinot bankas darbības efektivitāti;

36. atzīmē, ka EIB grupa darbojas divējādā režīmā, saskaņā ar kuru no ES budžeta atbalstītās operācijas netieši pārbauda Komisija un ERP, un Parlaments, pieņemot lēmumu par ES budžeta izpildes apstiprināšanu, savukārt operācijas, ko finansē no EIB pašas līdzekļiem, kuri nāk no dalībvalstīm, un kas ir vairāk nekā trīs ceturtdaļas no EIB operācijām, lielā mērā paliek ārpus sistemātiskas ārējās revīzijas, kā arī valstu parlamentu un Eiropas Parlamenta kontroles; pieņem zināšanai to, ka EIB ir blīva iekšējā pārskatatbildības arhitektūra un ka ārējais revidents nodrošina EIB operāciju un grāmatvedības sistēmas pārraudzību; piekrīt, ka šī struktūra kopumā atbilst starptautiskajai praksei; pieņem zināšanai to, ka ziņošana Eiropas Parlamentam notiek neregulāri, ka sadarbība ar Eiropas Ombudu ir mainījusies un ERP lomu ierobežo pašreizējie noteikumi un īstenošanas kārtība; vērš uzmanību uz to, ka EIB ir jāveic konkrētas darbības, lai novērstu šo situāciju saskaņā ar iepriekš Parlamenta rezolūcijās izteiktajiem aicinājumiem, un uzsver, ka Eiropas budžeta lēmējinstitūcija un budžeta izpildes apstiprinātājiestāde ir paudušas pieejamību dialogam un sadarbībai; aicina EIB šajā procesā aktīvi iesaistīt valstu augstākās revīzijas institūcijas, lai nodrošinātu pārskatatbildību par operācijām, kuras pašlaik neaptver ERP veiktā pārbaude, un garantētu stingru pārskatatbildību un pārraudzību;

37. pieņem zināšanai EIB Revīzijas komitejas iekšējās uzraudzības lomu; norāda, ka ārējā prudenciālā uzraudzība saskaņā ar starptautiski atzītiem uzraudzības standartiem netiek veikta, izņemot likviditātes pārvaldības jomā; mudina EIB Valdi, ņemot vērā EIB darījumdarbības modeļa lielumu, sarežģītību un specifiku, izveidot atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu atbilstību visaugstākajiem ārējās prudenciālās uzraudzības standartiem, vienlaikus apsverot nepieciešamos pielāgojumus, kas izriet no EIB unikālā darījumdarbības modeļa;

38. pauž bažas par notiekošo korupcijas izmeklēšanu pret bijušo EIB priekšsēdētāju; sagaida, ka Eiropas Prokuratūra un Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai rūpīgi izmeklēs šo lietu, un gaida pilnīgu skaidrību šajā jautājumā; atgādina, ka jebkāda valsts līdzekļu nelikumīga un nepareiza izmantošana ir stingri jāsoda;

39. prasa stiprināt EIB cilvēktiesību politiku; uzsver, ka ietekmes uz vidi un sociālo jomu novērtējums būtu jāveic neatkarīgiem ekspertiem un ka būtu jāievieš neatkarīgi verifikācijas mehānismi, lai pārraudzītu EIB klientu pašuzraudzību un pašziņošanu;

40. atzinīgi vērtē EIB centienus uzlabot pārvaldības praksi pēc EIB 2023. gada iekšējās aptaujas; aicina turpināt īstenot EIB principus attiecībā uz daudzveidību, taisnīgumu un iekļaušanu, tostarp mērķi līdz 2026. gada beigām panākt, ka vismaz 40 % vadošo amatu ieņem sievietes;

41. atkārtoti aicina EIB steidzami pārskatīt darba dalīšanu Vadības komitejā un jo īpaši nodrošināt, lai, ņemot vērā skaidro interešu konfliktu risku, EIB priekšsēdētāja vietnieki nekad neuzņemtos vadību projektos, kuru izcelsme ir viņu mītnes valstis, pat ja Vadības komiteja uzņemas kolektīvu atbildību par saviem lēmumiem; uzsver, ka šajā jautājumā ir ļoti daudzi ieteikumi no ES iestādēm;

42. atzinīgi vērtē to, ka 2025. gadā pēc atkārtotiem Parlamenta aicinājumiem EIB piekrita sākt sarunas, lai noslēgtu "nolīgumu" par ciešāku sadarbību starp Parlamentu un EIB; turklāt atzinīgi vērtē kopīgo izpratni par to, ka sarunas būtu jāpabeidz laicīgi; uzsver, ka šāds "nolīgums" formalizēs un stiprinās mijiedarbību starp Parlamentu un EIB, tādējādi atspoguļojot savstarpēju apņemšanos ciešāk sadarboties; norāda, ka šādu nolīgumu pievienoto vērtību apliecina salīdzināmu nolīgumu īstenošana, kas noslēgti starp Parlamentu un citām Savienības iestādēm un struktūrām vai starpvaldību organizācijām;

°

° °

43. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.